



ÅRSMELDING 2023



Knutsbu, August 2023

Innhold

Øvre Numedal statsallmenning	3
Øvre Numedal Fjellstyre 2020-2023	3
Hardangervidda fjelloppsyn	3
Aktivitet i 2023	3
Fjellstyrehytter	16
Villreinjakta	17
Småviltjakt	20
Fiske	21
Beite	22
Økonomi	23
Vedlegg: Saksoversikt 2023*	24

Øvre Numedal statsallmenning

Øvre Numedal statsallmenning ligger i Nore og Uvdal kommune, i Viken fylke, og er om lag 411 km². Innbyggere i hele Rollag og Nore og Uvdal kommune samt Dagali og Søre Skurdalen i Hol har allmenningsrett i statsallmenningen. I tillegg til administrasjon av beite, jakt og fiske tilhører det 15 hytter og steinbuer.

Øvre Numedal Fjellstyre 2020-2023

Medlemmer:	Vara:
Vebjørn Håvardrud (leder)	Iselin Omdalen Aasberg
Thov Wetterhus(nestleder)	Anne Beate Rye Teigen
Anders Eriksrud	Hellik Lislien
Kjell Kristiansen	Haldis Prestmoen
Arve Bjerke	Knut Heiberg
Lars Ole Svendsen	Tor Olav Røisgaard
Nils Vøllo	Mai Reidun Nørstebø

Fjellstyret ble konstituert på første fjellstyremøte i 2020. I 2023 ble det holdt til sammen 7 møter. Det ble behandlet til sammen 30 saker.

Styreleder i Fjellstyra på Hardangervidda: Vebjørn Håvardrud (*vara Thov Wetterhus*)

Representant i villreinutvalget: Anders Eriksrud

Slepestyret for Solheimstulen- Lågaros: Arve Bjerke

Fjellstyret informerer om vedtak på hjemmesiden www.hardangervidda-fjellstyra.no

Hardangervidda Fjellopsyn

Hardangervidda fjellopsyn (HF) er driftsapparatet til Fjellstyrene på Hardangervidda. Øvre Numedal fjellstyre får utført administrasjon og oppsyn via driftsselskapet. Arbeidet blitt utført av Sten-Rune Jensen.

Aktivitet i 2023

Fjellstyret har hatt en aktiv drift i 2023. Hytter og buer har et kontinuerlig vedlikeholdsbehov og vi har en stor kundegruppe av jeger og fiskere som skal håndteres.

Oversikt over fjellstyrets møter i 2023

Styremøte på Teams 16.01.2023

Styremøte på Rødberg 07.02.2023

Styremøte epost 27.02.2022

Styremøte på Rødberg 28.03.2023

Styremøte på Rødberg 01.06.2023

Styremøte på Vasstulan 28.11.2023

I tillegg til dette har fjellstyret deltatt på følgende møter:

Vårmøte Ullensvang 14-15.04.2023

Jegerkafe Rødberg 13.06.2023

Kortutdeling Rødbergdagene 01.07.2023

Høstmøte på Geilo 17-18.11.2023

Jegerpub på Rødberg 01.12.2023

Mye tid brukes på rydding og renhold av fjellstyrets steinbuer og hytter. Det settes fortsatt igjen mye både mat og ting. Laken blir skitne av møkkete klær og hunder som ligger i sengene. På flere av steinbuene står det mat og dette er ikke bra da dette ofte resulterer i et festmåltid for musa.

Søppel er et vedvarende problem. Brukerne våre må bli flinkere til å ta med seg alt de har tatt med inn i fjellet hjem. Dette være seg tomgods eller mat. En annen utfordring vi har er at folk brenner søppel i vedovnene. Papir er greit men turmatposer, og hermetikk skal ikke brennes i ovnen, alt søppel skal tas med hjem! Som ledd i dette er Fjellstyret i gang med å fjerne søppelkassene som står ved hytter og steinbuene slik at man tvinger folk til å ta med søppel hjem. Dette ser ut til å ha en effekt.

Fjellstyret har de siste årene hatt god økonomi. Med dette i bakhode jobbes det nå med en vedlikeholdsplan og gradvis oppgradering av hyttene. Senger, kjøkkenutstyr, overflater etc. vedovner og brannsikkerhet er en selvfølge og er en viktig del av årlig tilsyn. Hyttene med propan oppgraderes med propanalarm av hensyn til sikkerhet.

Fjellstyret har av hensyn til villrein holdt hyttene vinterstengt, dette har medført en betydelig reduksjon i ved og gassforbruk. Bruk av hytter i fjellet vinterstid medfører økt forbruk og behov for transport.

Fjellstyrets jegerkafeer har vist seg å være populære. Arrangementene viser seg å skape en viktig møteplass og er en tradisjonsbærer som vi håper å kunne tilby videre i fremtiden. Som i fjor gjennomførte vi julekafeen som en jegerpub en fredagskveld i desember. Dette ble svært vellykket med et lettbeint og foredrag om diverse typer jakt iblandet en god slump humor. Det ble lagt til rette for at de som ønsket det kunne kjøpe seg noe godt å drikke til maten og videre utover kvelden.

Fjellstyret videreførte villreinkortutdeling på Rødbergdagene og dette har vist seg å fungere svært godt. De aller fleste kortene blir hentet og dette har vært en viktig arena for å treffe jegerne.

Noen bilder fra årets aktiviteter og gjøremål:



Det har vært oppdaget stor bevegelse i Vegarhovdhytta de siste årene. Jobben med bytte av fundament og drenering ble satt bort til Tor Olav Røisgård. Materialer og pukk ble kjørt inn på snøføre på slutten av vintersesongen og selve jobben ble gjennomført sommeren 2023.



Inngangsdøra på Knutsbu ble byttet i sommer. Det er satt inn en staldør og hytta er låst med kodeboks. Dette medfører at bua ikke blir brukt på vinterstid av hensyn til villrein.



Bakketjønnhytta har fått sofa og nytt kjøkkenutstyr. Betydelig oppgradering av komforten.



Allmenningsrommet på Grønenuten ble pusset opp innvendig, med nytt gulv, kjøkken mm.



Kolven fikk nye vinduer, disse ble byttet av en dugnadsgjeng med Karl Kleivdalen i spissen.



Årlig brannvernsjekk på fjellstyrets hytter er viktig å følge, selv om det krever mye arbeid med spaden for å komme seg inn. Her bilde fra brannvernkontroll på Muran.



Sjekk av vedovene er viktig. Bilde av skadet brannplate i oven på Ribbohæ, begge platene ble byttet.



Lægrene er nå utstyrt med besøksprotokoll i vanntett boks. Alle besøkende må skrive seg inn i protokollen ved ankomst og når de forlater hytta. Bilde fra Vegarhovdlægeret.



Tømming av utedoer. Her fra tømning av doen i Byen.



Tilrettelegging med nye båter. Fjellstyret har nå båt liggende i Vestre Bakketjønn, Kleivshovdtjønn, Brutjønn og Festningstjønnan. Her fra Bakketjønn.



Fjellstyret har vært med i prosjekt i regi av handelens miljøfond med opprydding av gamle båter og plastsøppel i fjellet. Bildet viser båter noen av båtene som ligger ved vannene i statsallmenningen. Flere avklarte båtvrak blir transportert ut i løpet av vinteren 2024.



Bilde fra fjellstyrets Jegerkafe i juni- på programmet var det opplæring i bruk av appen sett og skutt fra hjorteviltregisteret. Andre Høva orienterte fra Mattilsynet og holdt en praktisk demonstrasjon i uttak av lymfe- og hjerneprøver.



Fjellstyrets stand på Rødbergdagene med bl.a utdeling av villreinkort.



Jegerpub på Rødberg Hotell med jaktforedrag med Runar Høgfoss.

Fjellstyrehytter

Øvre Numedal fjellstyre har 6 hytter og 9 steinbuer i statsallmenningen.

Fjellstyrehytter:

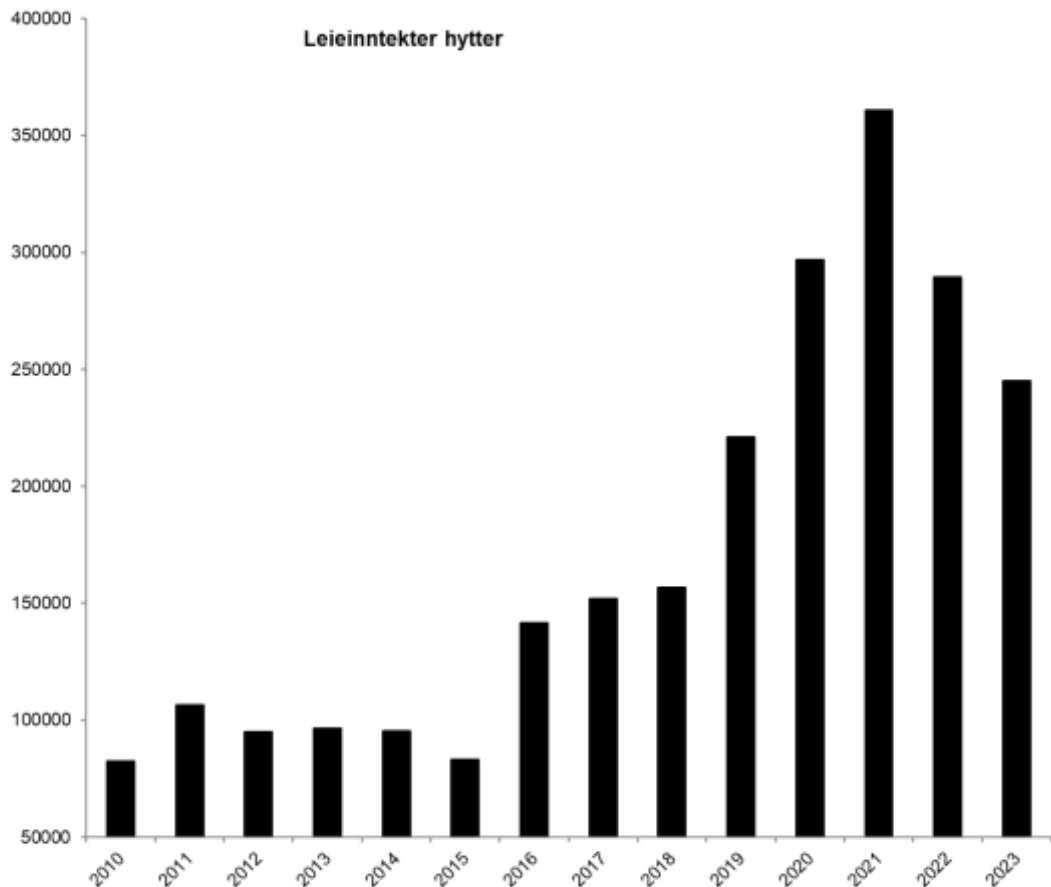
- Jegerbu
- Vegarhovdhytta
- Bakketjønnhytta
- Ribbohæ
- Kolven
- Grønenuten

Steinbuer:

- Muran
- Bakkehytta
- Vegarhovdlægeret
- Råstugu
- Elsjålægeret
- Knutsbu
- Kolvelægeret
- Skyttarbulægeret
- Seltjønnslægeret

Hyttene ble i 2023 lå ute på inatur for bestilling. Innenbygds kunne forhåndsbestille hyttene i fiskesesongen. I villreinjakta stod hyttene tilgjengelige for alle bruksberettiga villreinjegere. I småviltjakta ble det lagt opp til søknad og tildeling som jaktpakke på de fleste hyttene med unntak av Vegarhovdhytta. På de andre hyttene ble det avholdt sengeplasser til innenbygds i denne perioden. Alle hyttene er nå utstyrt med nøkkelboks og de som skal leie får tilsendt kode. I 2021 ble alle låsene byttet og det er nå et nytt nøkkelsystem på hyttene. Fjellstyret har en nedgang i omsetning på hyttene i år på grunn nedgang i småviltjakta og nedgang i fiskekortsalget.

For 2023 hadde vi en utleie på til sammen kr 223 020 mot kr 290 000,- i 2022, i tillegg hadde vi utleie på ca kr 22 000,- på steinbuene, dette en økning på kr 2000,-.



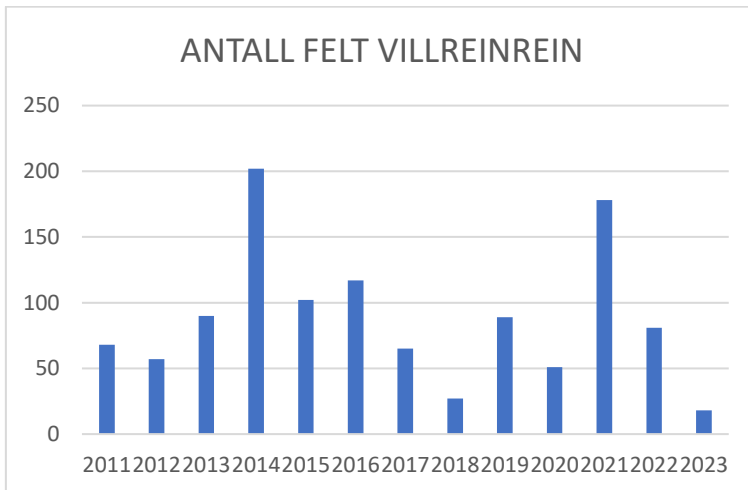
Villreinjakta

Villreinkvota på Hardangervidda var på 4000 voksen bukk i 2023. Jakttiden var fra 20/8-> 20/9.

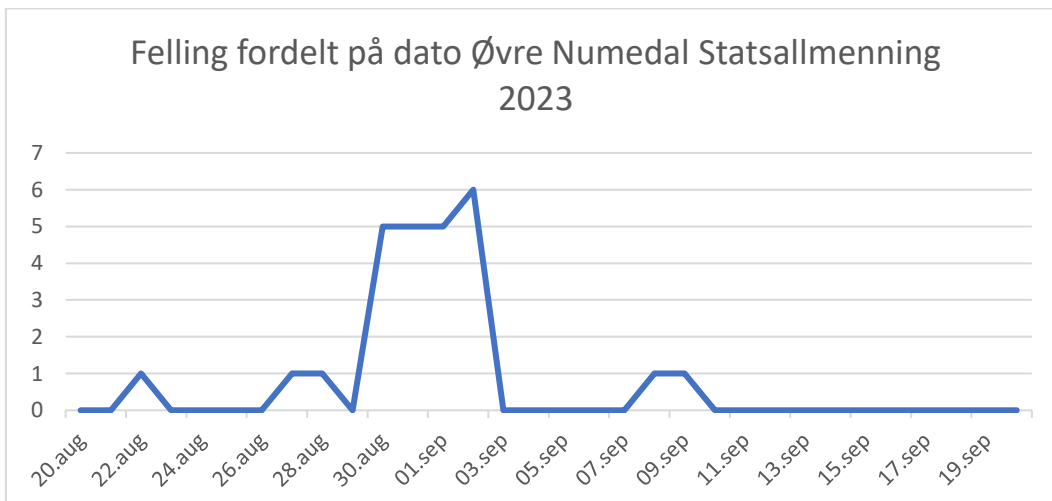
Årets villreinjakt har vært preget av vindforhold og trekk som ikke har gitt dyr på vår del av vidda over tid i jakta. Av grafen med fordeling av felling/ dato ser man at det var i all hovedsak perioden 29.08-> 02.09 hvor det ble felt dyr. Totalt ble det felt 27 dyr. Kvoten med kun voksen bukk var videre en årsak til lavt antall felte dyr.

Tabellen viser antall felte dyr på kort utstedt via fjellstyret:

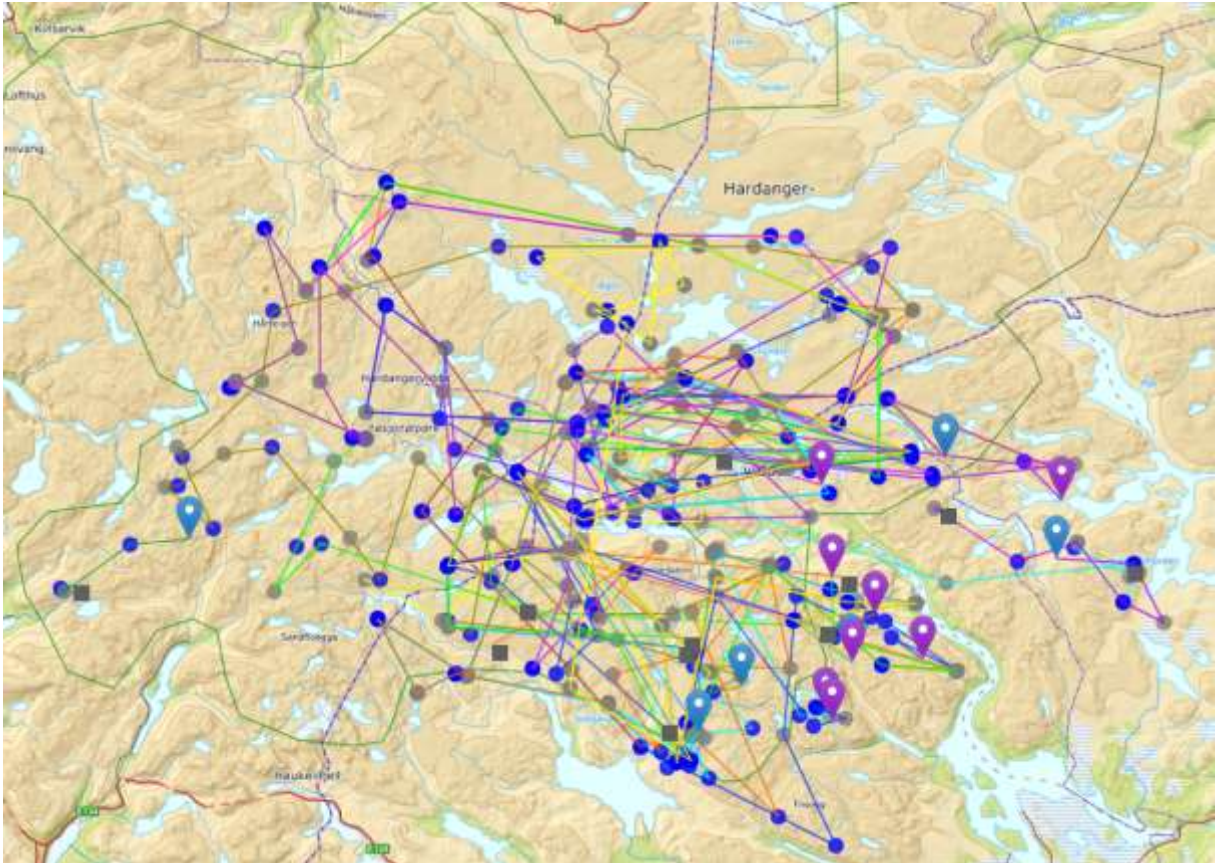
	ØNF	Ulvik	Landbrukselskapet	SUM
2016				
2017				67
2018				26
2019				89
2020	51	4	8	63
2021	178	15	20	213
2022	81	7	2	90
2023	18	5	4	27



Figuren viser antall felte dyr på egne kort(HA55) fra 2011 til 2023.



Figuren viser fellingene fordelt på dato gjennom jakta(kun ca30 av 90 kort hadde skjært dato).



Utklipp fra Dyreposisjoner.no som viser bevegelsene på alle merka individ gjennom jakta(20.08->20.09)

Tabellen viser totalt antall felte dyr på HV fordelt på kommune:

Felling 2023

Kommune	Kvote totalt bukk	Kalv hunn	Kalv hann	1 ½ simle	1 ½ bukk	Simle	Bukk	TOTALT
Vinje	778	3	1	2	1	10	141	158
Nore og Uvdal	718	0	0	0	0	0	26	26
Ullensvang	986	0	0	0	1	1	156	158
Eidfjord	584	0	0	0	0	1	37	38
Tinn	568	0	0	0	0	0	23	23
Ulvik	168	0	0	0	0	0	8	8
Hol	191	0	0	0	0	0	5	5
Aurland	17	0	0	0	0	0	0	0
Rollag	11	0	0	0	0	0	0	0
Totalt	4014	3	1	2	2	12	396	416

Grungedalstangen inkludert i tall for Vinje – 14 felte dyr. I tillegg kommer 39 dyr registrert som fallvilt (22 i jakta).

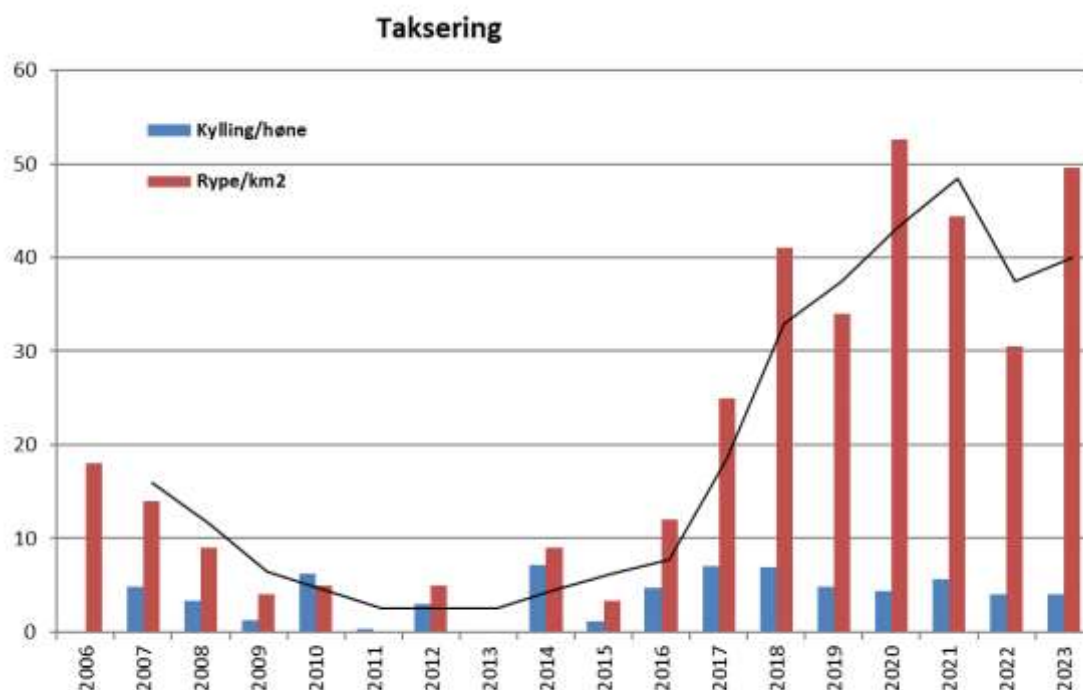
Selv om det etter hvert er lite merka dyr på vidda ser man av dyreposisjonene at mye forflytning av dyr sør for allmenningen i området sør og nord for Kvenna. Det krysset dyr over Lågen og disse dro vest sør for Langesjøen og mot Grananutan i Eidfjord.

Det var en viss bedring i år med returen av villreinkortene, men mange er fortsatt seine med dette. Mange må purres opp både tre og fire ganger før kortene blir returnert så her er det fortsatt forbedringspotensiale.

Fjellstyret hadde totalt 177 innenbygdssøkere mot 179 i fjor. Alle innenbygds fikk tilbud om kort og 121 tok ut kort mot 146 i 2022. Det var 399 utenbygdssøkere mot 444 i 2022, 7 utenbygds fikk kort. Netto omsetting på villreinkort var kr 478 500 i 2023.

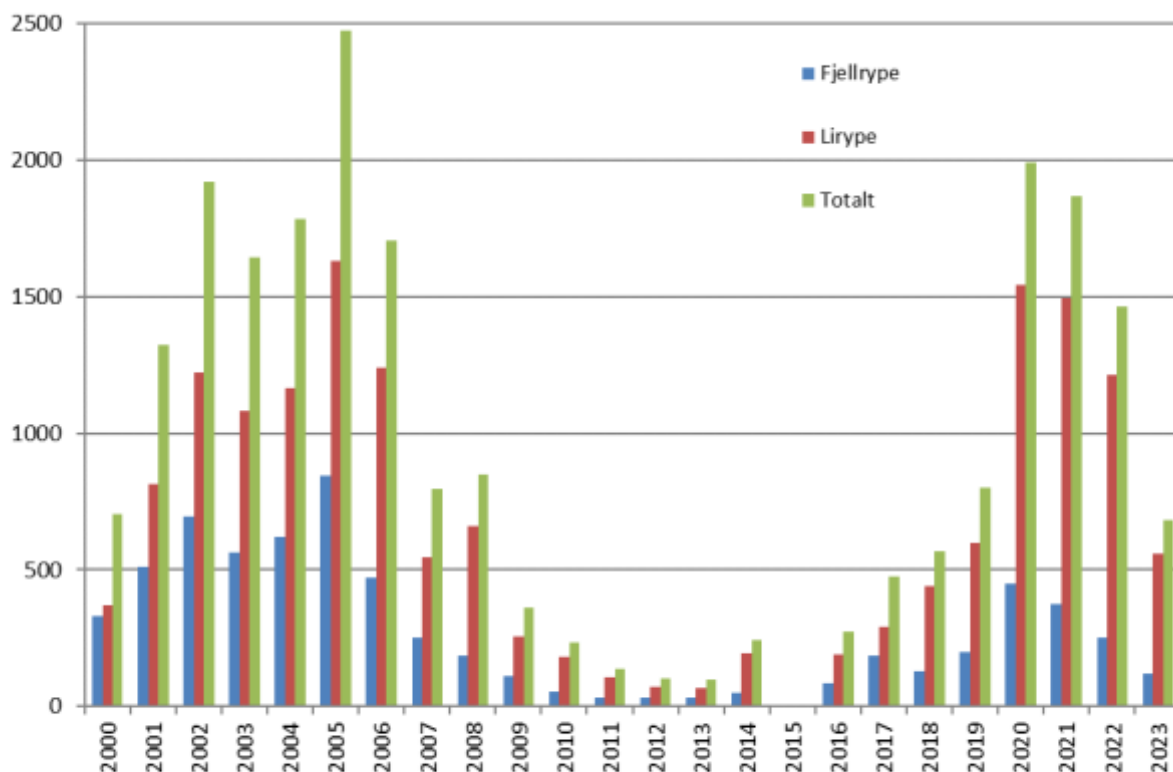
Småviltjakt

Vinteren og våren ga signaler om at det var lite fugl i fjellet. Heldigvis fikk vi en varmeperiode i juni, men resten av sommeren var kald og våt. Med bakgrunn i prognosene på våren ble antall kort redusert betraktelig i forhold til tidligere år. Takstresultene ble overaskende bra, men vi valgte av hensyn til rypebestanden å ikke åpne opp for tilleggskort i august. Ut fra tilbakemeldingene fra jegerne virker det som vi har hatt et år med variabel bestand med fugl, både i tid og rom.



Med over 25 ryper/ km² de siden 2017 har fjellstyret hatt en robust stamme som har gitt et godt høstningsmessig overskudd. Spesielt i de østre deler av allmenningen. Det har vært litt variable tilbakemeldinger men, generelt har fjellstyret fått svært gode tilbakemeldinger fra jegerne på årets jaktbare bestand. Årets fellingstall er lave men dette var forventet ut fra antall solgte kort og forventet variabel bestand.

Det ble totalt felt 121 fjellryper og 559 liryper i 2023. Det ble felt 680 ryper totalt mot 1463 ryper i 2022. Det ble nedlagt 819 jakt døgn noe som medfører en felling på 0,83 rype/ jakt dag. Forholdstallet i 2022 var på 1,25 rype/ jakt dag.



Antall felte ryper fra år 2000-2023

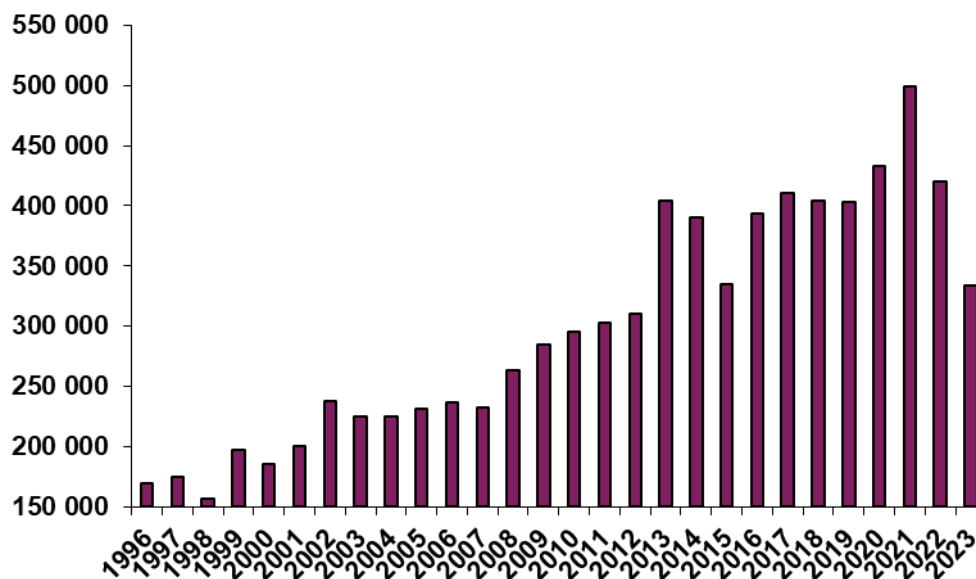
Fjellstyret solgte i år småviltjakt for kr 449 380 mot kr 845 010 i 2022.

Fiske

Fjellstyret har siden 1993 hatt fellesfiskekort sammen med Buskerud Landbruksselskap, Cappelen, Dagali fiskeforening og Opdal Renkompani. Kortene selges via nettstedet www.inatur.no og flere lokale butikker og bedrifter. Fortjenesten fordeles med 46,3 % til ØNF, Dagali Fiskeforening 32,5 %, Buskerud Landbruksselskap 8,4 %, Opdal Renkompani 6,9 % og Cappelen 5,9 %. Prisene var ifjor fra 110 kr (dagskort) til 790 kr for sesong. I tillegg gir vi tilbud om et familiekort (ektepar, samboerpar og enslige med barn under 20 år) som koster fra 190 kr for enkeltdager til 1090 kr for hel sesong.

Det ble solgt fiskekort for totalt kr 333 820,- i 2023. Dette er nesten en nedgang på kr 100 000,- i forhold til 2022.

Omsetning fellesfiskekort



I tillegg til dette selger fjellstyret garnfiske til innenbygdsboende. Kortene selges via inatur.no. Fjellstyret solgte garnfiske for kr 15 900,- mot kr 13 800,- i 2022.

Rapporteringsprosenten på garnfiske er oppadgående. Men det er nok mange som glemmer dette og det kreves aktiv purring for å få inn tallgrunnlag på fangst dessverre. Dette er en viktig del av forvaltningen der man kan holde kontroll på uttak og status på de vannene som blir fisket, og ikke fisket. I 2023 er det innrapportert 626 garndøgn og 414 kg mot 437 garndøgn og 321 kg i 2022. Her kan det være mangler og vi jobber aktivt videre med å bevisstgjøre garnfiskerne på viktigheten av å innrapportere fangst og fiskeinnsatsen. Samtidig er det stor sannsynlighet for at hovedmengden fisk blir fisket på stang både i allmenningstvannene og i elvene innenfor statsallmenningen. Det totale uttaket vil derfor ikke være kjent.

Beite

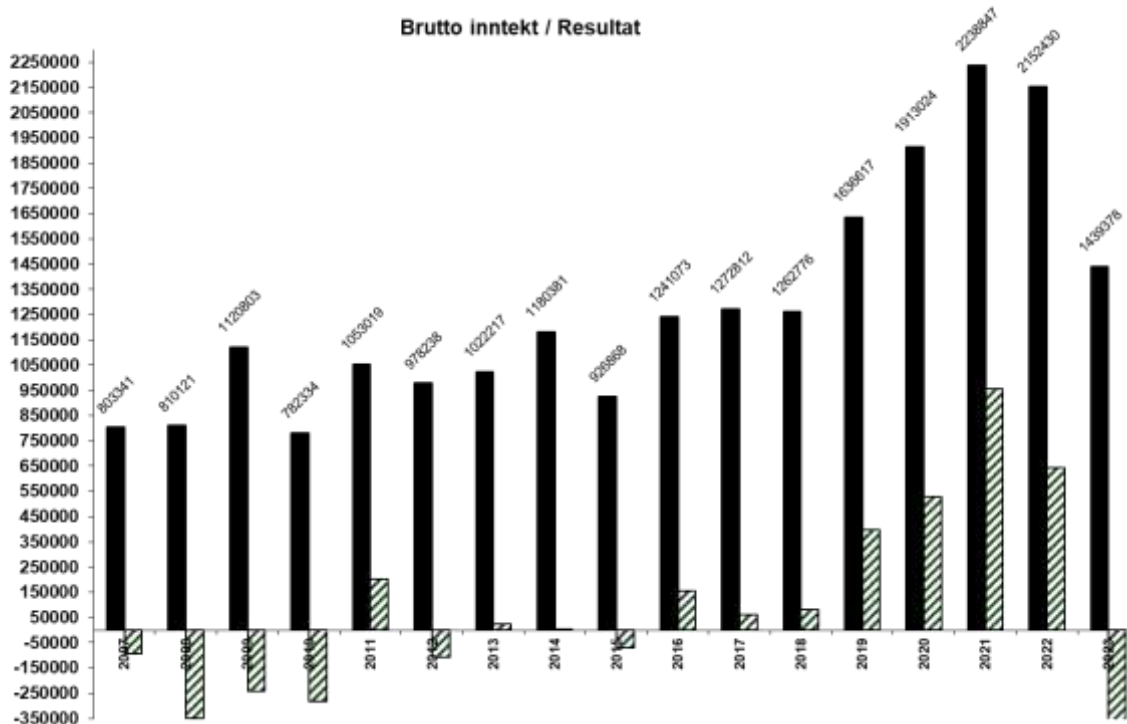
Statsallmenningen er delt opp i flere beiteområder. Det har vært aktiv beitebruk på alle beiteområdene også i 2023. Bjordalsdrifta beitelag har arealet nord for Heinelva og har rapportert følgende for 2023: 1480 sau i beiteområdet med et tap på 4 voksne og 18 lam. Lågliberget beitelag har følgende del av statsallmenningen: *Nord for Langesjøen og med Øvre Numedal statsallmenningens grenser i vest, nord og øst som øvrige begrensninger.* De har rapportert følgende: 2085 sau på beite hvorav 427 er utenbygdssau. Det er meldt om tap på 9 voksne og 30 lam. Lågaros beitelag: *Langs sydsiden av Lågenvassdraget i nord, til og med Elsjødalen i vest, Telemarks fylkesgrense i syd og tilstøtende private fjellterreng i øst.* Beitelaget har rapportert følgende: 235 sau totalt hvorav 109 er utenbygdssau. Tap på 4 lam.

Dette gir totalt 3800 sauer på beite i sesongen mot 3904 i 2022. Samlet er det registrert et tap på 13 voksne og 52 lam.

Økonomi

Fjellstyret hadde i 2023 en omsetning på kr 1 439 378,-. Utgiftene var på kr 1 941 840,-, dette ga et samlet driftsunderskudd på kr -428 009,-.

Fjellstyret har hatt en økning i inntektene de siste årene med tilhørende gode driftsresultat. Det er viktig å ha en god egenkapital for å kunne imøtekomme eventuelle og nødvendige utgifter knyttet til bygningsmasse som fjellstyret forvalter. I fjor var det budsjettert med et underskudd på kr -261500,- da man viste at inntektene kunne gå ned på salg av småvilt og villreinkort. I tillegg til dette var det uavklart hvor store utgiftene ville bli til juridisk bistand i forbindelse med jordskiftesaken på Hein. Årsresultatet viste et samlet underskudd på til sammen kr -428009,-. Dette er en differanse på kr -166509,-. Dette kan forklares med kostnadene knyttet til den juridiske bistanden som var på totalt kr 172209,-. Flere av postene har en omfordeling med blant annet økt utgift på daglig drift og oppsyn samt kostnad knyttet til jobben på Vegarhovdhytta.



Vedlegg: Saksoversikt 2023*

- Sak 01/23: Spørreundersøkelse vedr. bestandsplan og skrantesyke.
- Sak 02/23: Meldinger
- Sak 03/23: Årsregnskap 2022
- Sak 04/23: Årsmelding 2022
- Sak 05/23: Budsjett 2023
- Sak 06/23: Møteplan 2023
- Sak 07/23: Vedlikeholdsarbeid hyttene 2023
- Sak 08/23: Eventuelt
- Sak 09/23: Vedlikeholdsarbeid hyttene 2023
- Sak 10/23: Sammensetning villreinutvalget- orientering
- Sak 11/23: Høring av bestandsplan for Hardangervidda 2023-2025
- Sak 12/23: Deltaking i faggrupper tiltaksplan for villrein
- Sak 13/23: Høring av bestandsplan for Hardangervidda 2023-2025
- Sak 14/23: Meldinger
- Sak 15/23: Priser 2023- jakt og fiske og hytteutleie
- Sak 16/23: Høring villreinkvote 2023
- Sak 17/23: Villreinjakta 2023
- Sak 18/23: Elgjakta 2023
- Sak 19/23: Småviltjakta 2023
- Sak 20/23: Hytteutleie 2023
- Sak 21/23: Eventuelt
- Sak 22/23: Meldinger
- Sak 23/23: Søknad om midlertidig driftshusvær
- Sak 24/23: Eventuelt
- Sak 25/23: Byggesak; søknad om ombygging og utvidelse av utedo på Lågaros
- Sak 26/23: Meldinger
- Sak 27/23: Status økonomi
- Sak 28/23: Evaluering småvilt og villreinjakta
- Sak 29/23: Søknad om midler/ sponsor til arrangement
- Sak 30/23: Eventuelt

*Det ble oppdaget en feil i nummereringen på sakslisten ved utarbeidelse av årsplanen. Saksnummerene er rettet i årsrapporten.